

Bulletin

Raad van Kerken Arnhem

Digitale nieuwsbrief nr. 51
12 oktober 2016
Verschijnt maandelijks

In dit nummer:

- **Hervormingsdag: er valt wat te kiezen – Column door Kees Tinga**
- **Pinksteren: niet om de kerk, maar om het werk van de Geest – door Eric Cossee**
- **Taizé viering in Duiven – 15 oktober**
- **Symposium over en met de Oriëntaals-Orthodoxe kerken – 22 oktober**
- **Samen in de modder... En dan? – Pastoraat aan de rand van de samenleving – 23 oktober**
- **Nieuwsgierig... Gelukkig die zoeken – Thomasviering – 29 oktober**
- **Afspraak van instituties? Hoe nu verder? – Thee met thema – 30 oktober**
- **Not for sale – “Leren van Luther” – 9 november en vervolg**
- **Elke vrijdagmiddag het Coventrygebed in de Walburgisbasiliek**
- **Internationaal en oecumenisch gesprek over migratie – Debrecen september**
- **Een groet en een vraag uit Rijnstate**
- **Informatie over het Stadspastoraat Arnhem**
- **Colofon**

Pinksteren: niet om de kerk, maar om het werk van de Geest

Dan zal de heilige Geest u geschonken worden... - Handelingen 2:38

Pinksteren als feest van de Geest wordt door Lucas aan het begin geplaatst van een geschiedschrijving van de kerk, zie het Bijbelboek Handelingen. Daarbij aansluitend ging men de vijftigste dag na Pasen vieren als het begin, de geboorte van de kerk. Met Pinksteren viert de kerk om zo te zeggen haar verjaardag. **Maar is zij nog wel jarig?** Is het instituut kerk, waaraan het bloed kleef van hen die in haar naam werden vervolgd, waarvan de trauma's door het misbruik begaan door haar dienaren nog dagelijks voelbaar zijn, is zo'n kerk nog wel jarig? Is een kerk, waarvan de denkpatronen vaak haaks staan op het levensgevoel van deze tijd nog wel herkenbaar en het vieren waard?

Pinksteren plaatst ons voor de vraag wat voor kerk wij willen zijn. Van Ernst Troeltsch is de bekende

Hervormingsdag: er valt wat te kiezen

Column door Kees Tinga

Volgend jaar is het op 31 oktober vijfhonderd jaar geleden dat de '95 Stellingen tegen de aflat' van de Augustijner monnik Martin Luther op de slotkapel in Wittenberg verschenen. Vijfhonderd jaar Reformatie wordt in Duitsland groots gevierd. De Evangelische Kirche heeft er zelfs een aanloop van tien jaar bij bedacht, met interessant leesmateriaal over de Hervorming in bredere zin, met evenementen en wandelroutes. In ons land, waar Calvin veel meer invloed kreeg dan Luther, wordt vijfhonderd jaar Reformatie ook, maar veel bescheidener, gevierd, te beginnen met een landelijke oecumenische bijeenkomst op 31 oktober a.s. in Amsterdam, in de Lutherse Kerk aan het Spui. En let op: de Lutheranen in Arnhem organiseren een mooie serie discussieavonden!

Terugkijken op de Reformatie geeft altijd een dubbel gevoel. De scheiding met Rome ging voor miljoenen mensen in Europa met onnoemelijk veel leed gepaard. Was het dat achteraf bezien wel waard? Bij alle schaamte en gêne over de ontstane verdeeldheid mogen we uiteindelijk zeggen dat het christelijk geloof verrijkt is door de Hervormingsbeweging, van Luther en al die anderen. Vandaag gunnen we elkaar in de oecumene het licht in de ogen en bieden we een zee van mogelijkheden. Op terugkeer naar één kerk wordt in Rome door sommigen nog gehoopt maar de realiteit is anders: verzoende verscheidenheid is nu het kernwoord voor de oecumene. Er valt wat te kiezen – dat alleen al is een goede reden om vijfhonderd jaar Reformatie met ingehouden vreugde te vieren.

Kees Tinga coördineert de columns in ons Bulletin

onderscheiding van een spiritualistisch, kerkelijk en sektarisch type van christendom. Bij het spiritualisme komt het aan op het persoonlijk beleven van het goddelijke. De sacramenten worden symbolisch opgevat, het instituut kerk wordt gerelativeerd, het werk van de Geest aan mensen persoonlijk staat centraal. Bij het kerkelijke type gaat het om de kerk als heilsinstituut. De massa's moeten worden gewonnen en gebonden door doop, dogma en belijdenis. Bij de sekte gaat het om een gemeente 'zonder vlek of rimpel'. De boze wereld wordt buitengesloten, het doen en laten van de leden staat onder strenge tucht.

Geen haan op de toren, maar een duif

Remonstranten hebben zich altijd het meest thuis gevoeld bij het spiritualistische type van christendom. 'Geloof begint bij jou' is ook een uiting van het besef dat de Geest in mensen persoonlijk doorwerkt en niet via instituties of confessiedwang. Nu is het niet geheel uitgesloten, dat bij een dergelijke persoonlijke benadering het gevaar van subjectivisme binnensluipt. Remonstranten hebben dan ook telkens weer de nadruk gelegd op het 'ene nodige', de aloude zinspreuk indachtig 'Eenheid in het nodige, vrijheid in het onzekere, in alles de liefde'.

Dat 'ene nodige' werd ook vaak zichtbaar gemaakt in de kerkgebouwen. Niet alleen door vermelding van deze zinspreuk als gevel- of wandtekst, maar ook door de symboliek van het spiritualisme aan te brengen. Zo kent de Nieuwe Remonstrantse Kerk (Vrijburg) te Amsterdam, een kerkgebouw dat als geen ander de remonstrantse opvattingen weerspiegelt, een groot Pinksterraam in het front boven de hoofdingang. Ander voorbeeld: de Nijmeegse kerk heeft op haar klokkentoren geen haan staan, maar een duif. Hierbij werd aangetekend: 'Dit symbool van de Heilige Geest weerspiegelt het spiritualistische karakter van de Remonstrantse Broederschap'.

Wat Bonhoeffer ons vanuit de gevangenis leert

Het is dan ook geheel in de geest van het spiritualisme, dat de Geloofsbelijdenis van 2006 de Geest vooraan heeft geplaatst en Jezus genoemd heeft 'een van Geest vervulde mens'. Het is de mens in wie de Geest Gods doorwerkt en concreet kan worden. De reeks 'Goddeeltjes' begint dan ook met een deeltje over de mens, direct daarop gevolgd met dat over de geest.

Foeke Knoppers beschrijft hierin hoe mensen in extase kunnen verkeren doordat Gods Geest op hen vat heeft gekregen. 'Ze vergeten zichzelf en alles om hen heen. Ze zijn geabsorbeerd door de Geest'. Zie het Pinksterverhaal! Maar wij kunnen ons ook op andere wijze laten leiden door de Geest. Zie de Pinksterbrief van Dietrich Bonhoeffer.

Knoppers laat aan de hand hiervan zien hoe het ook anders kan. Op tweede pinksterdag 1944 schreef de Duitse theoloog vanuit de gevangenis een brief aan zijn vriend Bethge. Bonhoeffer heeft het over hoe om te gaan met de bedreigingen van de oorlog. 'Ik merk hier steeds weer dat zo weinig mensen in staat zijn met meerdere dingen tegelijk te leven. Komen er vliegtuigen over dan zijn ze louter angst, is er iets lekkers dan zijn ze puur begeerte, loopt iets anders dan zijn ze enkel wanhoop [...] Ze zijn blind voor de volheid en de totaliteit van het eigen bestaan'. Bonhoeffer wijst er dan op, dat het christendom ons plaatst in verschillende dimensies van het leven tegelijk.

Angst en zorg, zegening en zaligheid; dit alles naast elkaar

Een situatie wordt volkomen anders als wij ons niet geheel laten absorberen door angst of zorg om eigen veiligheid: dan wordt het leven niet gereduceerd tot één enkele dimensie, 'het blijft meerdimensionaal-polyfoon'. Bonhoeffer tekent daarbij aan: 'Wat een bevrijding dat je denken kunt en denkend het meerdimensionale van je leven kunt bewaren. [...] We moeten de mensen bevrijden van dit één-baans denken; dit is een 'voorbereiding', een 'voorwaarde' voor geloof. Maar toch kan alleen het geloof zelf ons in staat stellen meerdimensionaal te leven en dit pinksterfeest te vieren ondanks alarm'.

Bonhoeffer wijst ons hier op een bijzonder effect van de gave van de Geest: het te boven gaan van een situatie waardoor je niet meer door haar geabsorbeerd wordt en het je mogelijk wordt in die situatie op een heel andere manier aanwezig te zijn. Tot die 'bevrijding van het één-baans denken', tot dat 'bewaren van het meerdimensionale van het leven' is de menselijke geest in staat. Het geloof in de werking van Gods Geest doet ons onderscheiden waarop het wérkelijk aankomt: een meerdimensionaal-polyfoon leven waarin bedreigingen en rampen, waarin zegeningen en zaligheden naast elkaar kunnen bestaan in een volheid van leven. Immers, 'ons bestaan wordt niet voltooid door wie we zijn en wat we hebben, maar door wat oneindig groter is dan wij kunnen bevatten'.

Dit artikel is geschreven door Eric Cossee, emeritus Remonstrants predikant te Rotterdam. Het werd door Jan Durk Gombert (afgevaardigde Parkstraatgemeente) gebruikt als inleiding bij de opening van de vergadering van de RvK Arnhem op 27 september.

Taizéviering

H. Remigiuskerk te Duiven

Op zaterdag 15 oktober 2016 is er om 19.00 uur in de Remigiuskerk weer een Taizéviering. Iedereen is uitgenodigd om deze vieringen bij te wonen.

Zij die willen kunnen ook meezingen in het gelegenheidskoor dat deze vieringen muzikaal ondersteunt. Dit gelegenheidskoor repeteert nog op vrijdag 14 oktober om 19.15 uur in het parochiecentrum van de Remigiuskerk.

Namens werkgroep Taizévieringen; Regina Witte taizeliemers@gmail.com.

Symposium over en met de Oriëntaals-Orthodoxe kerken

22 oktober 2016

De landelijke vereniging van internationale kerken en migrantenkerken Samen Kerk in Nederland (SKIN) en de Raad van Kerken in Nederland organiseren op zaterdag 22 oktober 2016 een symposium over en met de Oriëntaals-Orthodoxe kerken in Nederland.

Een aanleiding voor deze bijeenkomst is het verschijnen van het nieuwe boek van ds. dr. Jaap van Slageren getiteld 'Wijzen uit het oosten, uit zo verren land. Oriëntaals-Orthodoxe kerken in Nederland. Over hun geschiedenis, liturgie en geboorteverhalen van Christus' (voorjaar 2016). Met dit gezamenlijk initiatief beogen de twee interkerkelijke organisaties niet alleen het presenteren van het boek aan belangstellenden, maar ook deze vitale en eeuwenoude kerkfamilie en haar vertegenwoordiging in ons land voor het voetlicht te brengen. Bovendien willen de initiatiefnemers aandacht vragen voor de positie van deze christelijke geloofsgemeenschappen in de landen van herkomst en in de diaspora, waaronder die in Nederland.

Tijdens dit symposium hopen alle vijf Oriëntaals-Orthodoxe kerken zichzelf te presenteren aan de Nederlandse samenleving in het algemeen en christelijk Nederland in het bijzonder. Dit doen zij door diverse korte bijdragen te leveren vanuit de eigen kerkelijke tradities. De Eritrees-Orthodoxe Kerk zal het startsein geven met een liturgische dans. Aartsbisschop Mor Polycarpus Augin Aydin zal namens de Syrisch-Orthodoxe Kerk een toespraak houden over

de rol en betekenis van poëzie in de eigen kerkelijke traditie en poëzie in het Syrisch (de liturgische taal, een dialect van het Aramees) voordragen. Bisschop Arsenios El Baramousy van de Koptisch-Orthodoxe Kerk zal het hebben over het monastieke leven en de invloed hiervan op de christelijke gemeenschap. Hierna vertelt een vertegenwoordiger van de Ethiopisch-Orthodoxe Kerk een verhaal uit deze traditie en verzorgt een koor van de Armeens-Apostolische Kerk een muzikale bijdrage.

Naast de vertegenwoordigers van de Oriëntaals-Orthodoxe kerken in Nederland zullen andere betrokkenen aan het woord komen, zoals aartsbisschop Joris Vercammen van de Oud-katholieke Kerk, voorzitter drs. Dirk Gudde van de Raad van Kerken in Nederland en ir. Anmar Hayali, coördinator van SKIN. Hierna neemt een aantal deskundigen, waaronder ds. Jaap van Slageren en drs. Leo van Leijsen, medewerker Oosterse Kerken bij de Katholieke Vereniging voor Oecumene, deel aan een paneldiscussie waarbij zij korte inleidingen verzorgen en de discussie met het publiek aangaan. Na de zegenbede is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten onder het genot van hapjes en drankjes.

Tijd: 12:00-14:30 uur (inloop om 11:30 uur)

Locatie: Koptisch-Orthodoxe Kerk Utrecht, Adriaan van Bergenstraat 61, 3554VC Utrecht.

Samen in de modder... En dan?

Pastoraat aan de rand van de samenleving

Paus Franciscus roept ons – christenen - op om de straat op te gaan. Om vanuit de verbintenis met mensen – in het bijzonder de armen en andere gemarginaliseerden- als kerk onze geloofwaardigheid weer proberen terug te krijgen. Geloofwaardig te maken dat we kerk zijn en christen om elkaar dienstbaar te zijn en dat er geen betere manier is om God te dienen dan door dienstbaar te zijn aan elkaar. Om zo – via deze weg de weg van Christus en zijn Blijde Boodschap waar te maken én deze opnieuw op het spoor te komen. Wat is de vreugde van het Evangelie en hoe en waar wordt deze vreugde zichtbaar? En wat kunnen wij als gelovigen bijdragen om sporen van God in onze samenleving zichtbaar te maken en ook geestelijke werken van barmhartigheid vorm te geven zoals de lastigen verdragen en ontroostbaren troosten?

Met deze vragen is het oecumenische buurtpastoraat van de RK parochie Sint Eusebius sinds 9 jaar bezig in achterstandswijk Klarendal. Met tientallen zorgpartners, fondsen, Gemeente Arnhem, honderden wijkbewoners en vrijwilligers (gelovige christenen en moslims en niet –gelovigen), staan ze samen in de modder van onze weerbarstige, complexe en razendsnelle samenleving waarin steeds meer mensen buiten de boot dreigen te vallen. Wat is er mogelijk wanneer wij het uithouden met elkaar in deze modder?...

Geert Rozema, werkzaam in het buurtpastoraat, wil hierover graag met u in gesprek gaan.

U bent van harte welkom!

Datum : zondag 23 oktober
 Aanvangstijd : 20.00 uur
 Plaats : Ontmoetingskerk, Adm. Helfrichlaan 54, Dieren
 Inleider : Geert Rozema

Nieuwsgierig Gelukkig die zoeken

25^e Thomasviering 29 oktober in de Bernulphuskerk te Oosterbeek

Op zaterdag 29 oktober 2016 om 18.00 uur wordt in de St. Bernulphuskerk in Oosterbeek (Utrechtseweg 129) voor de 25^e maal een "Thomasviering" gehouden, ditmaal met het thema Nieuwsgierig Gelukkig die zoeken. Koorleden geven hieraan hun medewerking. De viering wordt afgesloten met een maaltijd.

Thomasvieringen zijn komen overwaaien uit het Finse Helsinki en worden op verschillende plaatsen in Nederland gehouden. Sinds 2004 tweemaal per jaar ook in Oosterbeek. Ze bieden vooral een thuis voor mensen die spiritueel 'dakloos' zijn. Thomas was een volgeling van Jezus die twijfels en vragen had: hij was een 'ongelovige gelovige'. De zoektocht naar geloof, spiritualiteit en zingeving staat centraal in deze vieringen. Ze bieden vrijheid en respect voor ieders eigen beleving.

In de sfeervolle Bernulphuskerk is ruimte voor geloofservaring, persoonlijke bezinning en ontmoeting. Met woorden en teksten, maar ook met verstillig en verbeelding. Omdat iedereen deze zoektocht op een eigen manier beleeft, is er in de viering een gedeelte van ongeveer twintig minuten, 'de Heilige Chaos' genoemd, waarin men op verschillende plaatsen in de kerk op eigen manier aan de slag kan gaan. Wat er gebeurt, hangt samen met het thema dat aan de orde is. Dat thema is ditmaal Nieuwsgierig Gelukkig die zoeken. We luisteren bij de viering naar verhalen en zingen samen.

Tijdens de Heilige Chaos komen verschillende aspecten van het thema aan de orde. Men kan deelnemen aan een groepsgesprek in de Tituskapel met de voorganger. Ook is het mogelijk een lichtje aan te steken en te mediteren in de Mariakapel. Verder kan men zijn eigen 'nieuwsgierigheid' in woord of beeld inbrengen. Er bestaat voorts gelegenheid tot het schrijven van voorbeden.

Een gezamenlijke, volledige, maaltijd van 19.00 tot 20.00 uur (u hoeft niet meer te koken!) maakt deel uit van de viering. Tijdens deze maaltijd is er uitgebreid gelegenheid om met elkaar in gesprek te gaan. Er wordt afgesloten met een kopje koffie of thee.

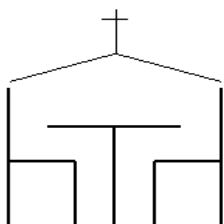
Voor deze bijzondere viering wordt iedereen, ook kinderen en jeugdigen, van harte uitgenodigd.

Kortom, er lijkt een goede reden om deze bijzondere bijeenkomst bij te wonen met uw familie, vrienden en buren. Het is niet nodig u tevoren aan te melden voor de maaltijd; bij grote opkomst passen we gewoon 'eerlijk delen' toe.

Inlichtingen: Leo van Weele, 026 333 7460

Afbraak van instituties? Hoe nu verder?

Thee met Thema in Oosterbeek, zondag 30 oktober

In het kader van de ontmoetingen Thee met Thema vindt op zondag 30 oktober een bijeenkomst plaats met als onderwerp Afbraak van instituties? Hoe nu verder? Inleider Dr.mr. Kees Schuyt. Sinds 1980 wordt de verzorgingsstaat hervormd. Na 1995 spreekt men van een neoliberal beleid van afbouw. De vraag is of deze afbouw leidt tot afbraak. Het betreft hier m.n. de gezondheidszorg, onderwijs, sociale zekerheid, jeugdzorg en reclassering. Sinds 2015 probeert de overheid

juist deze sectoren nog meer in te krimpen door enerzijds de zorg over te hevelen naar de gemeenten anderzijds de burgers te verplichten 'vrijwillig' voor hun naasten te zorgen. Deze cruciale omkeer gaat ten koste van de zo noodzakelijke sociale rechtvaardigheid. Er komt weinig voor in de plaats. Vandaar de slotvraag: Wat is nodig om een revitalisering van burgers en burgerschap, van democratie en rechtvaardigheid te bewerkstelligen?

Kees Schuyt is emeritus-hoogleraar sociologie aan de UvA en oud-lid van de Raad van State. Publicaties o.m. "Noden en Wensen, de verzorgingsstaat gezien als historisch fenomeen" (2012)

Aanvang **16.30 uur** (inloop met koffie/thee vanaf 16.00 u), in de **Vredebergkerk**
 Informatie: Leo van Weele 026 333 7460

Not for sale

"Leren van Luther"

Ter gelegenheid van het Reformatiejubileum 1517-2017 heeft de Lutherse Wereld Federatie een thema gesteld: *Liberated by God's grace*, 'Bevrijd door Gods genade'. Daarin klinkt het Sola Gratia door en de rechtvaardiging door het geloof alleen. Maar dan wel zo dat het meteen ook gaat over recht doen in kwesties van armoede, honger, gender, prestatiedruk en de exploitatie van mens en milieu. Dus

wordt het thema door vertaald in een sub thema *Not for Sale*: verlossing, mensen en de schepping zijn niet verhandelbaar!

In deze jaargang van "Leren van Luther" wordt deze principiële inzet van de Reformatie in vier woensdagavonden uitgewerkt, aanvang **19.30 uur** :

9 november 2016: Bevrijd door Gods genade. Over de 95 stellingen en waar die nu 'eigenlijk' over gingen, door prof. dr. Markus Matthias.

7 december 2016: Niet te koop: Verlossing! Over de heilsleer van de kerk, vroeger en nu, door proponent Maren Mielke.

25 januari 2017: Niet te koop: Mensen! Over mensenrechten en ieder mens als een te eerbiedigen geheim, door ds. Louisa Vos.

22 februari 2017: Niet te koop: Schepping! Over onze omgang met de schepping en vervolgens met de natuur, door ds. Klaas Touwen.

zaterdag 25 maart: De serie wordt afgesloten met de film *Adam's Apples* (2005) van de Deense regisseur Anders Thomas Jensen in het Fraterhuis te Zwolle.

Opgeven bij Ds. Klaas Touwen: klaastouwen@telfort.nl

Elke vrijdagmiddag wordt in de Walburgiskerk gebeden voor vrede en verzoening.

De Coventry werkgroep organiseert dit wekelijkse gebed voor vrede en verzoening iedere vrijdag van 12.30 – 12.45 uur in de Walburgiskerk.

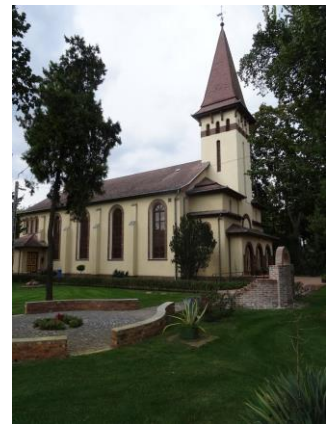
Dit zogeheten **Coventrygebed** is destijds in gang gezet door inwoners van de Engelse stad Coventry, die na het Duitse bombardement op hun stad en de verwoesting van hun kathedraal weigerden zich te laten meeslepen in de orgie van wraak en geweldsdenken, die Europa in de jaren daarna in de ban hield. In plaats daarvan werd daar toen het initiatief genomen tot een voortdurend gebed voor vrede en verzoening. Tot op heden nagevolgd en wel wereldwijd.

De band met Arnhem is de in de oorlog verwoeste binnenstad en kerken; de Walburgiskerk en de grote Eusebiuskerk.

Internationaal en oecumenisch in gesprek over migratie

Conferentie in Debrecen

Van 22 tot 26 september vond in een **Reformatúskerk** in Debrecen (het Calvinistische Rome, H) een kleinschalige conferentie over de ervaringen met migranten plaats. Deelnemers kwamen uit Hongarije, Roemenië, Slowakije, Tsjechië, Duitsland en Nederland. Zo'n conferentie wordt elke 2 jaar gehouden, afwisselend in een van de herkomstlanden van de deelnemers. Begonnen in 1989, net vóór de Wende, in Arnhem. Co-organisator is STIOC, de werkgroep buitenland van de Arnhemse Raad van Kerken, waarin ik de Vrijzinnigen NPB Arnhem vertegenwoordig. Ontmoeting (van vaak oude bekenden) en uitwisseling van gedachten n.a.v. door de deelnemers gehouden "lezingen" staan centraal.

Na een uitstekende inleiding door prof. dr. Elöd Hodossy Takács over de migrantenstromen in het Midden-Oosten en Europa in de loop van de geschiedenis, teruggaand tot ver voor het begin van onze jaartelling, met de nodige Bijbelse connotaties,

hoorden we verhalen over vooral plaatselijke opvang van vluchtelingen en asielzoekers. Alie Brandwijk vertelde over haar goede ervaringen met de vele ontmoetingen van vooral vrouwen met een christelijke, moslim- en joodse achtergrond, die sinds de jaren '90 in Arnhem plaatsvinden. Dat betreft met name de islamitische vrouwen, die hier gekomen zijn na de grote instroom van "gastarbeiders" uit Turkije en Marokko in de jaren '70, een heel andere migratiestroom dan waar we nu mee te maken hebben.

De laatste middag en avond werd een uitstapje gemaakt naar Oradea en Bihar in Roemenië, waar we door conferentiegangers en een partnergemeente van een van de Arnhemse PKN-wijkgemeenten werden ontvangen en rondgeleid. Een speciale ervaring.

Bijzondere aspecten van de STIOC-conferenties zijn het onderbrengen van de deelnemers in gastgezinnen en de uitstekende verzorging door leden van de plaatselijke gemeente(n), iets dat het gevoel erg welkom te zijn versterkt.

Arnhem, Bert Companjen

Een groet en een vraag uit Rijnstate

Rijnstate. Een begrip in Arnhem en omstreken. Een plek waar mensen terecht kunnen met fysieke problemen – en waar artsen en verpleegkundigen zich met hart en ziel inzetten om hen zo goed mogelijk van dienst te kunnen zijn.

Een ander en niet minder belangrijk aspect in dit verband is het volgende. De Dienst *Geestelijke Verzorging* in Rijnstate is een belangrijk onderdeel binnen de organisatie om mensen bij te staan op een ander terrein dan het lichamelijke; immers een mens is niet alleen zijn *lichaam*, maar evenzeer zijn *ziel*. Niet voor niets werkt men in de komende jaren ziekenhuisbreed aan het project 'Zorg met Ziel', om met name ook aandacht te schenken aan 'de mens achter de patiënt'.

Geestelijk verzorgers vanuit verschillende levensovertuigingen zijn werkzaam binnen Rijnstate: christelijk (zowel r.-k. als protestant), humanistisch en islamitisch, om van dienst te zijn als er bij ziekenhuisopname veel op mensen af komt en er behoefte is aan gesprek of bijstand.

De Geestelijke Verzorging verzorgt ook iedere zondag een oecumenische viering in het auditorium van Rijnstate, dat voor die gelegenheid wordt 'omgebouwd' tot een sfeervolle kerkzaal, inclusief een echt pijporgel! Elke zondag om 10.15 uur vindt daar de dienst plaats, met als voorganger één van de pastores uit Rijnstate, met medewerking van de Cantorij Rijnstate of een gastkoor uit de omgeving, en tal van vrijwilligers die de belangstellenden onder de patiënten met bed of rolstoel of lopend vanaf de afdelingen naar de kerkzaal begeleiden. Dat alles om voor patiënten die dat op prijs stellen de zondag tot een echte zondag te maken.

Ook vanuit de wijken rondom Rijnstate komen er belangstellenden naar de dienst. Om een voorbeeld te geven: door de sluiting van de Verrijzeniskerk enige tijd geleden zagen velen hun geestelijk thuis uit de eigen omgeving verdwijnen en sommigen van hen hebben in de Rijnstate-vieringen daarvoor een alternatief gevonden. Natuurlijk zijn zij hartelijk welkom. Enkelen hebben ook hun weg gevonden binnen het vrijwilligerswerk.

Is het wellicht ... **ook een idee voor u** om eens te komen luisteren, kijken of meedoen? U bent (meer dan) van harte uitgenodigd!

Mocht u belangstelling hebben om medewerker / vrijwilliger te worden voor de dienst Geestelijke Verzorging in Rijnstate, dan zijn er mogelijkheden genoeg. Wij kunnen gebruiken:

* **Uitnodigers**: mensen die op zaterdagmorgen patiënten uitnodigen op de verschillende afdelingen (bij toerbeurt 5 personen; van 10.00 uur tot 11.30 uur). **Aanvulling voor deze groep is dringend gewenst!**

* **Beddenrijders**: mensen die op zondagmorgen bedden, rolstoelen en lopende patiënten ophalen van de afdeling en na afloop weer terugbrengen (bij toerbeurt 8 tot 10 personen; van 9.30 uur tot 12.00 uur).

* **Zangers**: om de Cantorij Rijnstate te komen versterken (repetitieavond elke donderdag, zingen om de 14 dagen).

* **Koster**: Eén (of twee) keer per maand de zaal zodanig in orde maken dat de viering kan plaatsvinden – en na afloop de zaak weer op orde brengen (werkzaamheden van 8.30 uur tot 13.30 uur). Per keer ontvangt de koster overigens een vergoeding van 35 euro.

Met name naar een koster zijn we zeer dringend op zoek!

Mocht u **vragen** hebben n.a.v. dit artikel, neemt u dan gerust contact met ons op:

Wil Terwel (koster): tel. 026 4422072 ; mail wildejoode@hotmail.com

Ruud Roefs (geestelijk verzorger): tel 088 005 6454 ; mail roefs@rijnstate.nl

Als u een **verkennend gesprek** wilt om u aan te melden als vrijwilliger, neemt u dan contact op met de vrijwilligerscoördinator in Rijnstate, Astrid Gerritsen: tel. 088 005 7301 ; mail agerritsen@rijnstate.nl

Met vriendelijke groet en hartelijke dank,
mede namens de collega's van de dienst Geestelijke Verzorging Rijnstate,

Ruud Roefs

Informatie over het Stadspastoraat Arnhem

Dagelijks zijn er veel activiteiten in het Stadspastoraat Arnhem. Het Stadspastoraat is hét centrum voor bezinning en ontmoeting in onze stad in de vorm van verdiepende cursussen, workshops, lezingen, meditaties, exposities en concerten.

Enkele van de activiteiten in de komende tijd:

Symposium rond A.S. (Syp) Talma

15/10/2016 van 14:00 tot 17:00 uur St. Petersgasthuis, Rijnstraat 71

Symposium rond de sterfdag van Ds. A.S. Talma (1864-1916), de 'rode dominee'. Ds Talma was van 1895 tot 1901 predikant van de Hervormde Gemeente te Arnhem en werd later minister in het kabinet Heemstra waar hij een van de grondleggers werd van de sociale wetgeving in Nederland.

Met Paul van Lunteren, schrijver van 'Hervormd Arnhem' (1816-1998) en Prof. Dr. Herman Noordegraaf – hoogleraar Diaconiewetenschap aan de PThU.

Mindfulness-training

Vanaf 17/10/2016 van 19:30 tot 21:30 uur

Mindfulness vindt zijn oorsprong in boeddhistische meditatietechnieken. In plaats van voortdurend te streven naar doelen die ver in de toekomst liggen of steeds te piekeren over gedane zaken, leer je met een milde, open aandacht aanwezig te zijn bij wat er nu is. Het leert je hoe je de rust en helderheid in jezelf kunt opzoeken.

Over mystiek en mystieke ervaring

19/10/2016 van 13:30 tot 16:00 uur

Eigen aan mystieke taal is dat de mystiek er als het ware in 'woont'. Als je met mystieke teksten bezig bent, gebeurt er iets. Aan de hand van voorbeelden uit verschillende tijden en tradities, proberen we met elkaar te ontdekken wat we bedoelen als we het woord 'mystiek' gebruiken. En: welke betekenis heeft mystiek in ons dagelijks leven?

Uitgebreidere informatie over deze activiteiten vindt u op www.stadspastoraatarnhem.nl en via facebook op www.facebook.com/StadspastoraatArnhem

De adressen voor opgeven en aanmelden zijn **Stadspastoraat**, gebouw Rozet, Kortestraat 16, 6811EP Arnhem, derde verdieping lokaal 3.09, tel. 026 3513185, email stadspastoraat@planet.nl

Er is in Rozet tevens een stiltecentrum in lokaal 3.12

Colofon

Bulletin is een uitgave van de Raad van Kerken Arnhem.

Secretaris a.i.: Johannes Kon

Opmaak: Gerrit Koning

Coördinator columns: Kees Tinga

Eindredactie: Dagelijks bestuur

Alle in Arnhem gevestigde christelijke kerken en geloofsgemeenschappen kunnen in de Raad vertegenwoordigd zijn indien ze de uitgangspunten en doelstellingen onderschrijven. Voor een overzicht van organisaties en activiteiten is een brochure beschikbaar.

Kopij voor het novembernummer inzenden vóór 3 november 2016 aan

bulletin.rvkarnhem@gmail.com

Het volgende bulletin verschijnt op 9 november 2016.

Deze nieuwsbrief wordt verzonden naar 395 emailadressen.

De Raad van Kerken te Arnhem heeft een eigen website: www.rvkarnhem.nl

Het bankrekeningnummer is NL90INGB 0000 87 14 97 t.n.v. Vereniging Raad van Kerken Arnhem.

Reacties op dit bulletin kunt u mailen naar onze secretaris Johannes Kon

aris.kon.arnhem11@gmail.com of naar bulletin.rvkarnhem@gmail.com